

JĘZYK POLSKI – KLASA 7A

8 czerwca 2020 r.

Temat: Skrótowce

Dzień dobry! 😊

Proszę zapisać do zeszytu poniższą notatkę, a następnie wykonać ćwiczenia: 1., 2., 4., 5., s.322 (podręcznik) oraz 2., 3., 4. s. 61 (zeszyt ćwiczeń w wersji elektronicznej).

W języku polskim istnieją wyrazy, które powstały w wyniku skrócenia nazw kilkuwyrazowych i połączenia ich pierwszych liter, głosek lub sylab. Takie wyrazy nazywamy **skrótowncami**.

Przykłady:

PAN – Polska Akademia Nauk,

SKS – Szkolny Klub Sportowy,

RP – Rzeczpospolita Polska.

W zależności od tego, w jaki sposób zostały utworzone lub jak je wymawiamy, skrótownce dzielimy na kilka grup:

- **literowce** – wyrazy składające się z pierwszych liter wyrazów wchodzących w skład pełnej nazwy. Wymawiamy je tak, jakbyśmy odczytywali litery oznaczające poszczególne głoski, z akcentem na ostatniej sylabie, np. *SKS* (wym. *es – ka – es*), *RP* (wym. *er – pe*);
- **głoskowce** – wyrazy składające się z pierwszych głosek wyrazów tworzących pełną nazwę, np. *PAN* (wym. *pan*), *GUS* (wym. *GUS*);
- **sylabowce** – wyrazy składające się z początkowych sylab lub innych grup głosek wyrazów tworzących skracaną nazwę, np. *Polfa* (*Polska Farmacja*), *Pafawag* (*Państwowa Fabryka Wagonów*);
- **skrótownce mieszane** – wyrazy powstałe w niejednolity sposób, z połączenia pierwszych liter, sylab i głosek, np. *CBOS* (wym. *ce – bos*) *Centrum Badania Opinii Publicznej*.

UWAGA!!!

W literowcach i głoskowcach wszystkie litery (poza przyimkami i spójnikami) są wielkie. Po literach skrótownca nigdy nie stawiamy kropek. W skrótowncach typu *Polfa*, *Pafawag* – czyli sylabowcach – tylko pierwsza litera jest wielka.

Skrótownce odmieniają się tak jak rzeczowniki, np. *GUS* (zapis: *GUS – u*, w *GUS – ie*), *CBOS* (zapis: *CBOS – u*, *CBOS – em*). Nie odmieniają się skrótownce zakończone w wymowie na samogłoski *e*, *o*, *u*, *i*, np. *MPO* (wym. *em – pe – o*), *EWG* (wym. *w – wu – gie*), *WSI* (wym. *wu – es – i*).